

ARKPADOC SC

Arqueologia

Patrimoni

Documentació

DADES

info@arkpadoc.cat

C/Rosari, 16 4t-2^a

08017 BCN

J-64871551

MEMÒRIA

Barri de Gallicant

La Garriga – Vallès Oriental

Ref. 470 K121 – N314 2011-1/7824

Ref. 470 K121 – N314 2011-2/8011

Realització

ARKPADOC SC

Promoció

PROCAFI SL

Direcció arqueològica

Maria Pujals Bultó

MEMÒRIA. Control i seguiment arqueològic al Barri de Gallicant (Vallès Oriental)

ARKPADOC SC
C/Rosari, 16 4t-2^a
08017 Barcelona
NIF: J-64871551
info@arkpadoc.cat
<http://arkpadoc.wordpress.com>

MEMÒRIA: Barri de Gallicant (Vallès Oriental)

Del 20 al 27 d'octubre i del 30 de novembre al 14 de desembre de 2011

A Barcelona, desembre de 2011,

Autores: Maria Pujals / Marta Maragall

ÍNDEX

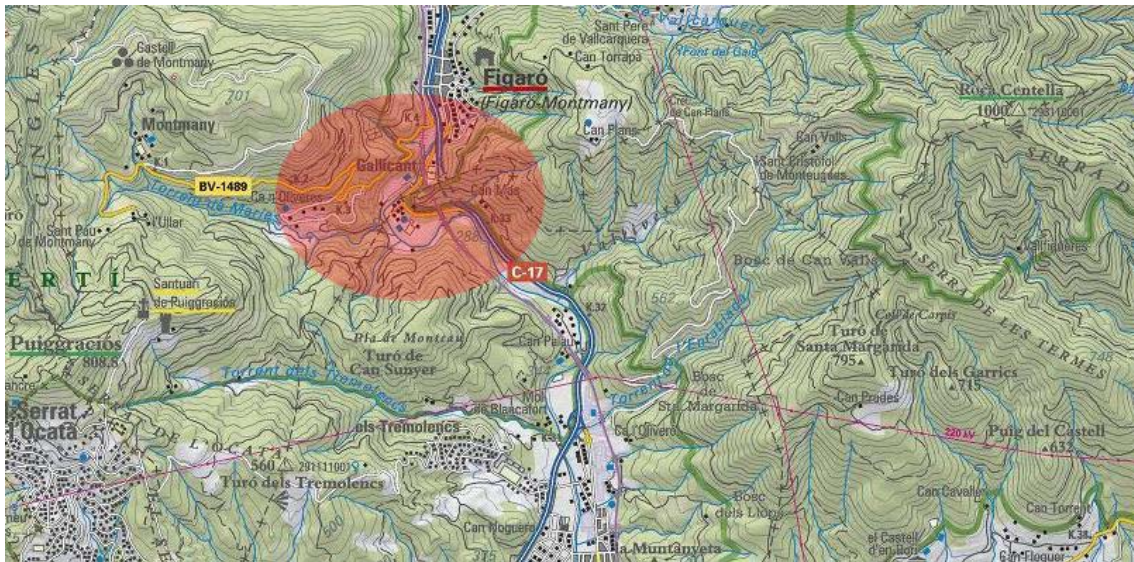
Fitxa Tècnica.	pàg.4
1. Situació.	pàg.5-6
2. Entorn geològic i geogràfic.	pàg.7
3. Notícia històrica i antecedents arqueològics	pàg.8
4. Motivació i objectius de la intervenció.	pàg. 9
5. Metodologia.	pàg. 9
6. Treballs realitzats.	pàg.10
7. Conclusions.	pàg.11
8. Bibliografia	pàg.11
Annexos:	pàg.12-20
9. Annex Fotogràfic.	pàg.13-17
10. Annex Unitats Estratigràfiques.	pàg.18-20
11. Annex. Planimetria	

FITXA TÈCNICA

Nom de la intervenció:	Barri del Gallicant
Municipi:	La Garriga
Comarca:	Vallès Oriental
Coordenades UTM:	x=439351.0 / y=4618321.0
Alçada:	298.40m s.n.m.
Tipus d'intervenció:	Preventiva
Resultat de la intervenció:	Negatiu
Cronoloiga:	-
Dates de la intervenció:	20 - 27 d'octubre de 2011 / 30 de novembre - 14 de desembre de 2011
Arqueòleg/a director:	Maria Pujals Bultó
Dibuix de camp:	Maria Pujals Bultó
Infografia:	Marta Maragall Moreno / Maria Pujals Bultó
Promoció:	PROCAFI SL

1.-SITUACIÓ

La intervenció arqueològica es va situar a la part superior del carrer de Gallicant, al barri del mateix nom. Aquest és un dels barris més antics de la Garriga, situat entre aquest municipi i el Figaró, quedant a tocar d'aquest últim. S'hi accedeix des de la C-17 tot passant primer pel Figaró.

Imatge superior: situació del barri de Gallicant dins el T.M de la Garriga, ubicat en la part nord.
Font: ICC.

Imatge superior: situació del barri de Gallicant dins el T.M de la Garriga, ubicat en la part nord. S'hi accedeix des de la C-17.
Font: ICC.

Imatge superior: situació del carrer de Gallicant dins el Barri de Gallicant.
Font: ICC.

A simple vista es poden veure dos carrers paral·lels i després l'entrada al Casino del Figueró.

En vermell veiem el carrer Gallicant. La part objecte d'intervenció correspon a la part NE del carrer.

2.- ENTORN GEOLÒGIC I GEOGRÀFIC

El municipi de la Garriga se situa a la comarca del Vallès Oriental, entre les vessants del turó de Santa Margarida, al massís del Montseny, i de les cingleres de Bertí-Puiggraciós. Limita al nord amb el municipi de Montmany-Figaró, al sud amb les Franqueses del Vallès, a l'est amb Cànoves i Samalús, i a l'oest amb l'Ametlla del Vallès.

La zona afectada per la present intervenció es troba situada a la part nord del terme municipal, i limitant amb Montmany-Figaró, al barri anomenat de Gallicant.

Geogràficament, a la Garriga podem diferenciar clarament tres zones:

La nord, que és la que ens interessa, va des de les valls dels Tremolencs fins a la vall de l'Enrabiada. Aquesta es caracteritza per tenir uns grans desnivells i per ser una zona forestal. En ella trobem el cap del congost que dóna nom al riu que discorre pel municipi. Geològicament, és una zona on les formacions paleozoiques del Montseny entren en contacte amb els terrenys terciaris i quaternaris del Vallès.

La zona central, que va des de les valls fina a la carretera de l'Ametlla i de Samalús, és la zona més extensa. Allà hi predominen les terres granítiques i de sauló partides pels al·luvions del riu i per les argiles dels dipòsits quaternaris.

La tercera comprèn des del sud del municipi fins a la carretera de l'Ametlla i Samalús i consta de l'estructura típica del Vallès, terres al·luvials, valls i torrenteres.

3.- NOTÍCIES HISTÒRIQUES I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

Les primeres documentacions que es tenen del barri de Gallicant sorgeixen en el segle XVII (1608 i 1643). Aquest barri tingué el seu origen en la casa dita de Gallicant. Actualment el seu emplaçament és ocupat per diverses edificacions.

El Barri de Gallicant, juntament amb la barriada de Querol, augmentaren l'extensió del terme de la Garriga sobretot a partir del segle XVIII (GARCIA-PEY, 2006) .

A la Carta Arquitectònica de la Garriga trobem recollida la “Casa Veïnat Gallicant” amb el número de be 32467, sense que n’hi hagi cap descripció o documentació gràfica.

En quant a antecedents arqueològics a la zona en qüestió, no se’n coneixen en l'actualitat. El jaciment arqueològic més proper conegut és Can Mas. En la Carta arqueològica de la Garriga té el número de jaciment 15342 i consta com a jaciment d'època romana. Les seves coordenades UTM són $x=439931.46$ $y=4618446.62$. Can Mas apareix també recollit en el Pla Especial de Protecció i Actuació del Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic, Urbanístic i Paisatgístic del Municipi de la Garriga.

4.- MOTIVACIONS I OBJECTIUS DE LA INTERVENCIÓ

El motiu de la present intervenció arqueològica és la construcció d'un col·lector (d315mm) de 43 metres de llargada i la pavimentació d'un tram de vial al Barri de Gallicant per part de la promotora Procafi SL.

Tot i que no es coneixen antecedents arqueològics immediats a la zona afectada, el conjunt del Barri de Gallicant s'inscriu dins el Pla Especial de Protecció i Actuació del Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic, Urbanístic i Paisatgístic del Municipi de la Garriga, amb número d'element 110, i amb fitxa cadastral 0020072. La naturalesa històrica del barri, del segle XVI-XVII, i amb possibles orígens medievals en les edificacions, implica una expectativa arqueològica, i per tant la necessitat d'un control i seguiment arqueològic en l'afectació del subsòl.

5.- METODOLOGIA

La metodologia emprada es va basar en el control i seguiment arqueològic durant l'execució d'una rasa per a la col·locació d'un col·lector.

De forma mecànica, es procedí a excavar una rasa de 43 metres de llargada (direcció SO - NE), que afectava a la part superior del carrer Gallicant. En la seva realització s'usà una màquina retro-excavadora de tipus mixt, amb una pala de 60 cm..

Tot el procés fou documentat amb mitjans fotogràfics. Així mateix, es portà a terme un registre estratigràfic durant el qual s'identificaren, numeraren i documentaren les diferents capes de terra. Aquestes es diferenciaren amb un número de Unitat Estratigràfica (UE). Al finalitzà, també és feu una documentació planimètrica de la rasa (planta i secció longitudinal).

Un cop col·locat el col·lector s'efectuà la pavimentació del tram de carrer afectat.

6.- TREBALLS REALITZATS

El permís arqueològic per a la realització de la rasa marcava que aquesta s'havia de dur a terme entre el 20 i 27 d'octubre de 2011. Malgrat tot, aquesta no va poder ser feta durant el termini establert fet que va motivar el demanar una ampliació del permís arqueològic. Les noves dates van ser entre el 30 de novembre i el 14 de desembre de 2011.

Primer es va fer el replanteig de la rasa i seguidament es va començar l'excavació de la rasa començant per l'extrem inferior de la mateixa, que connectava amb una arqueta ja existent.

La rasa de 43m de llargada i d'una profunditat de 70 cm seguia el desnivell del carrer. En els trams on hi anava una arqueta la rasa tenia 1m de fondària 1 fins a 1'5m d'amplada. Degut a l'estratigrafia, amb gran presència de pedres de tamany irregulars però força grans, l'amplada de la rasa va ser força irregular oscil·lant entre els 60 i 90cm.

L'excavació de les terres ha permès la documentació de dos nivells. El primer, UE 100, correspon a un estrat format per terres soltes, de color fosc amb gran presència d'arrels i vegetació, amb una potència que va de 20 a 30 cm.

Per sota apareix UE 101, corresponent a un nivell de sorres de color marró clar, poc compactes, d'origen al·luvial i amb gran presència de pedres arrodonides de tamany molt irregulars i que poden arribar a fer 1.20m de llargada i 40 cm d'amplada. El 102 ha estat interpretat com el terreny natural o geològic.

Durant el procés d'excavació de la rasa es va documentar la base d'un antic pal telefònic (UE 102 i UE 103) i la rasa de la línia telefònica soterrada que va direcció França (UE 104 i UE 105).

7.- CONCLUSIONS

Malgrat no haver-hi antecedents de restes arqueològiques localitzades en la zona, si que el barri de Gallicant s'inscriu dins el Pla Especial de Protecció i Actuació del Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic, Urbanístic i Paisatgístic del Municipi de la Garriga.

Aquest fet va propiciar el seguiment arqueològic de la rasa però, com tot feia indicar, i tal com s'ha pogut comprovar, durant l'execució de la rasa **no s'ha trobat cap tipus d'indici o d'evidència arqueològica (material i/o estructural) que apunti a l'existència d'alguna possible resta arqueològica.**

De totes maneres, com que la rasa es va efectuar en una zona delimitada, no podem descartar l'aparició de restes arqueològiques en algun altre indret del sector del Barri de Gallicant.

8.- BIBLIOGRAFIA

GARCIA-PEY, Enric (2006). La Garriga: Noms de casa i de Lloc. Pàgines 254 - 256.

MUÑIZ MÉNDEZ, Pere i CATALAN BARCELÓ, Joan (2006): La Garriga. Llibre del poble.

V.V.A.A. (1991). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Volum 2 "Vallès Occidental, Vallès Oriental i Maresme. Enciclopèdia Catalana. Pàgines 190-196.

Pla Especial de Protecció i Actuació del Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic, Urbanístic i Paisatgístic del Municipi de la Garriga, amb número d'element 110, i amb fitxa cadastral 0020072.

Internet: **eGIPCI**, Consulta de la *Carta arqueològica i arquitectònica de la Garriga i del Figueró-Montmany*.

ANNEXOS.

9.- ANNEX 1. INVENTARI FOTOGRÀFIC

- 1).- Fotografia de l'inici de l'excavació un cop fet el replanteig de la rasa.
- 2).- Vista dels treballs d'excavació.
- 3).- Detall de l'estrat superficial.
- 4).- Detall de les terres i pedres tretes, corresponents al segon nivell estratigràfic.
- 5).- Procés d'excavació.
- 6).- Detall del pou de registre intermig. Foto 1.
- 7).- Detall del pou de registre intermig. Foto 1
- 8).- Procés d'excavació.
- 9).- Detall de la rasa finalitzada.
- 10).- Detall de la fita que marca el pas de la línia telefònica cap a França.
- 11).- Detall del reompliment de terra de la zona per on passa la xarxa telefònica.
- 12).- Detall arqueta.
- 13).- Cobriment del fons de la rasa amb sauló.
- 14).- Rasa amb el fons cobert de sauló; ja preparada per a la col·locació del col·lector.
- 15).- Col·locació del tub.
- 16).- Cobriment del col·lector amb sauló.

- 1) Fotografia de l'inici de l'excavació un cop fet el replanteig de la rasa.
- 2) Vista dels treballs d'excavació.
- 3) Detall de l'estrat superficial.
- 4) Detall de les terres i pedres tretes, corresponents al segon nivell estratigràfic.

Autora: Maria Pujals - ARKPADOC SC

5) Procés d'excavació.

6) Detall del pou de registre intermig. Foto 1.

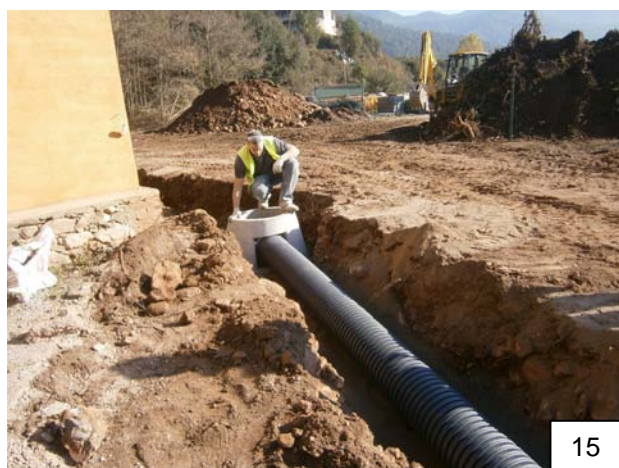
7) Detall del pou de registre intermig. Foto 2.

Autora: Maria Pujals - ARKPADOC SC

- 8) *Procés d'excavació.*
- 9) *Detall de la rasa finalitzada.*
- 10) *Detall de la fita que marca el pas de la línia telefònica cap a França.*
- 11) *Detall del reompliment de terra de la zona per on passa la xarxa telefònica.*

Autora: Maria Pujals - ARKPADOC SC

- 12) Detall arqueta.
13) Cobriment del fons de la rasa amb sauló.
14) Rasa amb el fons cobert de sauló. Ja preparada per a la col·locació del col·lector
15) Col·locació del tub.

Autora: Maria Pujals - ARKPADOC SC

- 16) Cobriment del col·lector amb sauló.

Autor: Gerard Estanyol – enginyer.

10.- ANNEX 2. INVENTARI d'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES.

LLISTAT D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES.

Número	Descripció
100	Estrat. Nivell de circulació. Estrat superficial.
101	Estrat. Nivell geològic.
102	Retall.
103	Estrat. Reompliment de formigó. Base d'un antic pal de telèfon.
104	Retall. Rasa de la línia telefònica soterrada que va a França.
105	Estrat. Reompliment d'argiles.

FITXES UE's

UE. 100 - ESTRAT

DESCRIPCIÓ: Nivell de circulació.

SEQÜÈNCIA FÍSICA:

Cobreix: 101

INTERPRETACIÓ: Estrat superficial corresponent al nivell de circulació. Correspon a un estrat de 20-30 cm de gruix format per terra fosca i solta, amb gran presència d'arrels.

CRONOLOGIA: Indeterminada

UE. 101 - ESTRAT

DESCRIPCIÓ: Sorres i còdols.

SEQÜÈNCIA FÍSICA:

Cobert per: 100

INTERPRETACIÓ: Substrat de sorres soltes de color marró clar amb gran presència de còdols de tamany irregulars.

CRONOLOGIA: Nivell geològic.

UE. 102 - RETALL

DESCRIPCIÓ: Retall.

SEQÜÈNCIA FÍSICA:

Talla a: 100 i 101

Farcit per: 103

INTERPRETACIÓ: Retall per a col·locar un antic pal de telèfon.

CRONOLOGIA: Època contemporània. Segle XX.

UE. 103 - ESTRAT

DESCRIPCIÓ: Reompliment de formigó.

SEQÜÈNCIA FÍSICA:

Farceix a: 102

INTERPRETACIÓ: Reompliment de formigó que aguantava un antic pal de telèfon. En queden les restes de la fusta en el centre.

DIMENSIONS: 1.20 x 1.00 x 60 cm

CRONOLOGIA: Època contemporània. Segle XX.

UE. 104 - RETALL

DESCRIPCIÓ: Retall per fer passar la línia telefònica.

SEQÜÈNCIA FÍSICA:

Talla a: 100 i 101

Farcit per: 105

INTERPRETACIÓ: Retall per a fer passar la xarxa telefònica soterrada que va fins a França.

CRONOLOGIA: Època contemporània. Segle XX.

UE. 105 - ESTRAT

DESCRIPCIÓ: Farciment de terres argiloses molt compactes.

SEQÜÈNCIA FÍSICA:

Farceix a: 104

INTERPRETACIÓ: Reompliment de terres argiloses molt netes que cobreix la xarxa telefònica soterrada que va fins a França. Acostuma a passar a 1.20 – 1.50 cm de profunditat. En aquest cas no s'hi va arribar.

CRONOLOGIA: Època contemporània. Segle XX.

11.- ANNEX 3. PLANIMETRIA.